

4. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Přeložte následující spojení a vyskoľujzte v singuláru i plurálu:

zlý nepřítel			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

malé tělo			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

dobrá matka			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

hluboké moře			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

2. Od daných substantiv utvořte ablativ singuláru, nominativ plurálu a genitiv plurálu:

	ablativ singuláru	nominativ plurálu	genitiv plurálu
consul			
turris			
soror			
corpus			

4. lekce (Bartoňkova skripta)

oculus			
virtus			
ars			
fons			
genus			
lex			
animal			

3. Převeďte uvedená spojení do plurálu nebo singuláru a výsledek přeložte:

	plurál / singulár	překlad
urbem antiquam	_____	_____
matri industriae	_____	_____
parentum tuorum	_____	_____
corpore sano	_____	_____
fontium aquae gelidae	_____	_____
honoru magno	_____	_____
virtus Romana	_____	_____
scriptores Graeci	_____	_____
incolae liberi	_____	_____
virtutes filiarum	_____	_____
hostis mali	_____	_____
civis bone	_____	_____
hominibus severis	_____	_____
exemplum consulis	_____	_____

4. Vytvořte slovesné tvary:

	deleo	capto
2. os. sg. imp.	_____	_____
3. os. pl. ind. impf. pas.	_____	_____
2. os. sg. konj. impf. pas.	_____	_____
1. os. pl. ind. fut. I. akt.	_____	_____
2. os. pl. ind. prez. pas.	_____	_____
inf. prez. pas.	_____	_____
3. os. pl. ind. fut. I. akt.	_____	_____
1. os. sg. konj. impf. pas.	_____	_____
3. os. sg. ind. prez. akt.	_____	_____
2. os. sg. ind. fut. I. akt.	_____	_____

5. Přeložte:

1. Mater liberos suos amat.	Mater etiam liberos eius amat.
2. De victoria sua narrabant.	De victoria eorum narrabant.
3. Magister pueros suos docebat.	Magister pueros eorum docebat.
4. Patrem suum interrogabit.	Patrem eius interrogabit.
5. Suis amicis semper aderant.	Amicis earum semper aderant.

6. Převeďte do pasiva, je-li to možné:

1. Cives consulem hominem bonum appellabant. _____

2. Incolae urbis feminam pulchram reginam creant. _____
3. Milites Romani hostes semper fugabant. _____
4. Nuntii ad portam urbis appropinquabant. _____
5. Idem homines multas arbores delent. _____
6. Multi homines mores puerorum malos putant. _____
7. Magistri discipulos pigros laudare non possunt. _____
8. Sorori meae semper aderam. _____
9. Viros improbos monent. _____
10. Amicus fidus in periculo amicum suum hortatur. _____
11. Homines perfidi cives iustos saepe non timent. _____

7. K uvedeným substantivům vytvořte tvary ukazovacích zájmen v příslušném pádě, rodě a čísle:

	is	īdem
<i>puellae</i>	<i>eius</i>	<i>eiusdem</i>
arce		
morum		
doloribus		
militi		
rationem		
origines		
exemplaria		
domini		
noctium		
copias		
fulgur		
filium		
custode		

8. Doplňte do vět zájmeno idem, eadem, idem ve správném pádě:

1. Magister discipulos _____ semper interrogabat.
2. Pater filiis suis semper _____ dona dabat.
3. Soror mea cottidie _____ cibum parabat.
4. Milites _____ dolo multa oppida expugnabant.
5. Cottidie _____ via in urbem properabat.
6. Multos libros _____ scriptoris habeo.
7. Utinam ne iniurias _____ hominum tolerarent.
8. Nisi eos laudarem, ab _____ castigarer.

9. Vyberte slova, která patří do 3. deklinace (jsou v různých pádech):

1. genus, mirus, corpus, populus, carus, Aegyptus, improbus, arcibus, laurus
2. paucis, pacis, legis, litteris, pulvis, amabis, cladis, gladiis, iuris, manebitis, fundamentis, canis
3. more, clare, flammae, trabe, carcere, tace, amice, bene
4. filium, civium, patrum, dominum, artium, hominum, numerum, laudum

5. putas, civitas, nautas, miseras, acutas, libertas, narrabas, improbas
6. eo, pulchritudo, habeo, nefario, origo, vasto, agro, errabo
7. mari, duri, voci, ministri, custodi, animalia, hortari

10. Doplňte do tabulky slovesné tvary a přeložte:

non monebamus		
		utinam ne viderem
	non laboraret	
		utinam ne fleretis
non castigabatur		
	non riderent	
non accusabantur		
		utinam ne interrogares

11. Doplňte správné tvary a překládejte:

1. Utinam ne puella cantaret, sed (*cantare*) _____.
2. Si civis bonus esset, legibus iustis (*parere*) _____.
3. Utinam ne pueros dure et severe (*castigare*) _____, sed eos castigat.
4. Si poteram, multa dona amicis meis (*portare*) _____.
5. Utinam frater meus sanus esset, sed aegrotus (*esse*) _____.
6. Mater mea, si maesta (*esse*) _____, semper in silva ambulabat.
7. Puer beatus esset, si puella eum (*amare*) _____, sed eum non (*amare*) _____.
8. Nisi id viderem, valde (*timere*) _____, sed id (*videre*) _____.
9. Utinam ne pater filios castigaret et (*monere*) _____.

12. Dejte substantivum v závorce do správného tvaru:

1. Nautae in (*puppis*) _____ stabant et pisces observabant.
2. Scriptores de (*sitis*) _____ et (*fames*¹) _____ incolarum urbis captae² narrabant.
3. Iuvenes verbis (*senex - pl.*) _____ non parent.
4. Milites Romanorum (*turris*) _____ altam aedificabant.
5. Romani hominibus seditiosis (*aqua ignisque*) _____ interdicebant.
6. In (*febris*) _____ seda³ (*sitis*) _____!
7. Medici morbos (*iecur*) _____ curabant.
8. Cives semper consiliis (*vates - pl.*) _____ non parebant.
9. In (*sedes*) _____ (*rex - pl.*) _____ antiquorum nunc curia est.
10. Incolae urbis pontem in (*Tiberis*) _____ aedificabant.
11. Non (*canis - pl.*) _____, sed dominos (*canis - pl.*) _____ timebamus.
12. Multae fabulae de (*sus - pl.*) _____ narrantur.

¹ *fames*, is. f. „hlad“

² *captus*, a, um zde: „dobyť“

³ *sedo*, are „utišit“

13. Přeložte do latiny:

1. Titíž lidé nemohou být přáteli i nepřáteli.
2. Kdyby bylo v lese hodně stromů, stavělo by se mnoho lodí.
3. Vždycky chválil krásu své sestry.
4. Statečností překonával (*supero, are*) nejen mladíky, ale i slavné vojáky.
5. Města byla často dobývána věrolomností občanů.
6. Mnozí mohou být pokládáni za slavné, ale málokteří za šťastné.
7. Často neposloucháme rady svých rodičů, protože (*quod*) je (tj. rady) pokládáme za hloupé.
8. Nekárali bychom ho, kdybychom ho pokládali za spravedlivého člověka.
9. Cato vypráví ve své knize o původu italských měst.
10. Nesvornost (*discordia, ae, f.*) římských občanů byla často příčinou velkých porážek.
11. Nepřátelé podle svého zvyku pustošili pole, chytali zvířata a snažili se oblehnout město.

14. Uved'te antonyma:

1. Viri probi _____ saepe a civibus laudabantur.
2. Pater de bestiis saevus liberis pauca _____ narrabat.
3. Ea lex iusta _____ putabatur.
4. Milites laeti _____ in castra properabant.
5. Homines opulenti et validi multos amicos _____ habent.
6. Discipuli a magistro iure _____ castigabantur.
7. Nautae magnas _____ naves habebant.
8. Discipuli ridebant, sed magistri _____ .
9. Multi laudant pacem, sed parant _____ .
10. Si aegrotus es, domi es, si _____ , in scholam propera!